

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Foglalkoztatás: az EU sereghajtói vagyunk

Csak minden második ember aktív a magyar munkaerőpiacon

Fókusz

A magyar munkaerőpiacról ma hiányzik egymillió munkahely. Ezért a kormány azt vállalta, hogy 10 év alatt ezek létrehozásához a vállalkozások partnere lesz. Egemillió új munkahely létrehozása szükséges ugyanis ahhoz, hogy az európai uniós összehasonlításban roppant alacsony foglalkoztatottsági rátánk az EU élmezőnyébe kerüljön.

Háttér

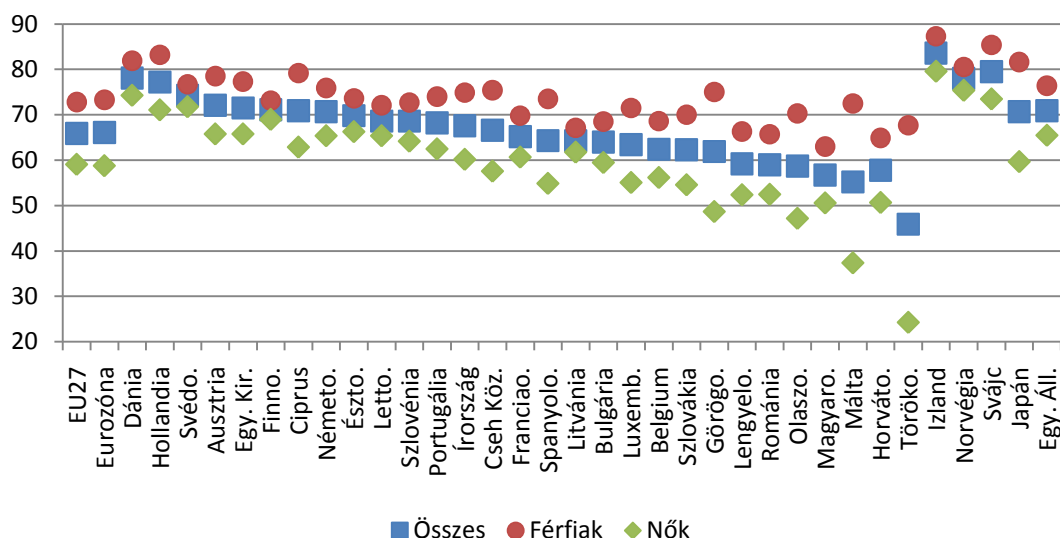
A magyar gazdaság egyik legnagyobb problémája a rendkívül alacsony munkaerőpiaci aktivitás. A magyar foglalkoztatási ráta a második legalacsonyabb az egész EU-ban. 55-56%-os foglalkoztatottsági szintünkkel **csak Máltát előzzük meg**, jelentősen elmaradva Csehország és Szlovénia 65% feletti szintjétől és az EU átlagot jelentő 66%-tól.

A 15–64 éves népesség foglalkoztatási aránya 2003-ig folyamatosan, de mérsékelt ütemben növekedett, majd kisebb visszaesést követően 57 százalék körül stabilizálódott. A válság hatására csökkent, majd 2010 első negyedévére tovább, 54,5 százalékra esett a foglalkoztatás. A válság kirobbanásakor, 2008 és 2009 első féléve között az állásukat legtöbben **a szakképzettek közül** veszítették el, főként az ország nyugati, északnyugati területein.

A vállalkozások nem kis részben a munkaerő felvételének visszafogásával alkalmazkodtak a csökkenő kereslethez, a dekonjunktúra kárát jelentős részben a fiatalok, közülük is elsősorban a pályakezdők látták.

A válság kibontakozásával a fejlettebb, iparosodottabb régiókban (Közép-, Nyugat- Dunántúl) működő vállalatok jelentettek be tömeges elbocsátást. Később, ahogy a recesszió átterjedt az árutermelő ágazatokból a gazdaság más területeire (szolgáltatási ágazatba), megnőtt a csoportos létszámbejelentések aránya az országon belül a déli, illetve keleti régiókban.

Foglalkoztatási arány az EU-ban (15-64 év)

Magyarországon az **alapfokú végzettségűek** aktivitásában –hasonlóan a többi viseigrádi országhoz – jelentős lemaradás figyelhető meg. Ugyanígy közös jelenség a **fiatalok** EU15-átlagnál alacsonyabb aktivitása.

Az **50 és 64 év közöttiek** esetében Magyarország mellett Lengyelországban kiemelkedő mértékű a csoport hozzájárulása a teljes lemaradáshoz.

A **szülőképes korú nők** esetében hazánkban tapasztalható a legnagyobb lemaradás.

“Sarokkövek”

Rugalmas foglalkoztatás

Magyarországon alapvetően a **munkát már nem kereső**, inaktív rétegek okozzák a foglalkoztatási problémák erősödését. A munkanélkülieknek az a része, aki már a munkaügyi ellátórendszerből is kiesett, alig **1-2%-a tud csak visszakapaszkodni** a munkaerőpiacra.

A nemzetközi tapasztalatok szerint a **rugalmas foglalkoztatási formák** elterjedtsége és az inaktív csoportok munkaerő-piaci részvétele között nagyon erősek az összefüggések.

Az európai országok aktivitási rátája leginkább az alapján tér el, hogy mennyi a **nők számára elérhető teljes és részmunkaidős munkalehetőségek száma**. Magyarországon az aktivitási ráta rendkívül alacsony és az egyik legnagyobb elmaradásunk a gyermekvállalási korban lévő nők esetében van.

A munkaerőpiac helyzete

A **ledolgozott órák számát** tekintve Magyarország **nincs elmaradva a régiós szintektől**. Egy munkavállaló egy évben átlagosan körülbelül 2000 órát dolgozott 2006-ban. Ez a szám kissé alacsonyabb Szlovákiában és **jóval kevesebb a fejlett Németországban**.

A **termelékenység szintjét** vizsgálva szintén azt állapíthatjuk meg, hogy a magyar gazdaság teljesítménye **ebben a tekintetben sem marad el a V4 országoktól**, sőt, kis híján Magyarországon a legmagasabb az egy óra alatt előállított érték. **Németországban** természetesen ez a szám **jóval magasabb**, hiszen ott a nagyobb hozzáadott értékű munkák dominálnak.

Hazánkban a munkavállalók hasonló értéket állítanak elő egy óra alatt, mint a versenytárs országokban, és hasonló mennyiséget is dolgoznak, tehát gazdaságunknak **ezekben a szegmensekben nincs elmaradása** versenytársainkhoz képest. Ha azonban megnézzük az aktivitási arányokat, megtalálhatjuk lemaradásunk egyik okát. **A probléma gyökere: az aktivitás**, vagyis hogy rendkívül kevés ember aktív a munkaerőpiacon.

Munkaerőpiaci alap (MPA)

Az MPA célja a foglalkoztatáshoz, a munkanélküliséghez, a képzési rendszer fejlesztéséhez kapcsolódó pénzeszközök összevonása, egységes kezelése.

Az MPA biztosítja az álláskeresők támogatását, az álláskeresők munkához jutásának támogatását, a felszámolás alatt álló cégek munkavállalóinak szociális biztonságát, valamint a képzési rendszer fejlesztését.

Az MPA a következő alaprészekből áll

- **A szolidaritási alaprész:** az álláskeresői támogatásokat, az ezek megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos költségtérítéseket, a juttatásokkal összefüggő postaköltségeket, továbbá a válság miatt létszámleépítéssel érintett munkavállalók foglalkoztatásának – az álláskeresői támogatás folyósítása helyett történő – elősegítését fedezi.
- **A foglalkoztatási alaprész:** meghatározóan a foglalkoztatást elősegítő támogatások, a nem az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott munkaerőpiaci szolgáltatások támogatásának a finanszírozását biztosítja.
- **A képzési alaprész:** a szakképzés költségeihez való hozzájárulást biztosít az iskolai és az iskolarendszeren kívüli gyakorlati képzés tekintetében, valamint forrásául szolgál a gyakorlati képzés fejlesztésének, valamint a felnőttképzés támogatásának.

- **A bérgarancia alaprész:** a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek munkavállalói részére, a szervezet bevételeiből kiegyenlíthetetlen munkabérek kifizetéséhez szükséges forrást biztosítja.

Összegzés

A magyar foglalkoztatási ráta a második legalacsonyabb a 27 tagú EU-ban. 55-56%-os foglalkoztatottsági szintünkkel csak Máltát előzzük meg, jelentősen elmaradva Csehország és Szlovénia 65% feletti szintjétől és az EU átlagot jelentő 66%-tól. A legnagyobb elmaradásunk a fiatalok, az alapfokú végzettséggel rendelkezők, valamint a gyermekvállalási korban lévő nők esetében van. Hazánkban a munkavállalók hasonló értéket állítanak elő egy óra alatt, mint a versenytárs országokban, és hasonló mennyiséget is dolgoznak, tehát gazdaságunknak ezekben a szegmensekben nincs elmaradása a versenytársakhoz képest.

Budapest, 2011. február 19.

Nemzetgazdasági Minisztérium